6) Шпаков В.Н. История всемирных выставок / В.Н. Шпаков. – М.: АСТ, 2008. – С. 211-212.
7) Bureau International des Expositions [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.bie-paris.org/site/en/.
8) UFI Awards [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://www.ufi.org/
9) Ukraine International Travel and Tourism [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.uitt-kiev.com/uk-UA.
10) Ukraine ITM [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.ukraine-itm.com.ua.
11) Ukrainian Hospitality Awards [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.hospitalityawards.ua.
12) World Travel Market [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://london.wtm.com/.

МЕЛЬНИЧЕНКО С. Г.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ВЕЛИКООЛЕКСАНДРІВСЬКОГО РАЙОНУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ.

Сільське господарство - одна з найважливіших галузей господарського комплексу Херсонської області, яка відіграє важливу роль у зміцнені економіки області, підвищенні життєвого рівня населення і розв'язанні соціально-економічних проблем [1].

Важлива роль у процесі розвитку аграрної сфери Херсонщини належить сукупній дії природно- і суспільно-географічних факторів.

Рис. 1. Фактори розвитку сільського господарства

Складено автором за [1, 2].

Агрокліматичні ресурси вказують на ступінь забезпеченості території теплом та вологою. Територія Херсонської області характеризується

зональністю у розподілі показників тепла і вологи. Середньорічні температури: літня +22,4 °С, зимова −2,1 °С. Максимальна літня температура +40 °С, мінімальна зимова −31,5 °С. Тривалість безморозного періоду в середньому 179 днів на рік. Середньорічна кількість опадів від 300 до 420 мм.

Водні ресурси слугують джерелами забезпечення водою сільського господарства Херсонщини їх розподіл по території нерівномірний, і залежить від наявності поверхневих і підземних вод. Територією Херсонщини протікає 19 річок, найбільші з них – Дніпро (178 км.) та Інгулець (180 км.).

Ґрунти Херсонщини теж значною мірою впливають на сільськогосподарську спеціалізацію районів та є одним з визначальних факторів розвитку аграрного комплексу регіону. В Херсонській області найбільше поширені чорноземи південні малогумусні і темнокаштанові залишково солонцюваті суглинкові ґрунти.

Значну роль у розвитку сільського господарства відіграють суспільно-географічні фактори. Загалом, земельний фонд Херсонської області характеризується високим рівнем освоєння та значними запасами продуктивних угідь. Розвитку сільського господарства сприяє також розвинена мережа сільських поселень в регіоні та значна частка трудових ресурсів [2].

Відмінності територіального розподілу факторів розвитку сільського господарства значною мірою проявляються на території Херсонської області.

До головних факторів розвитку сільського господарства районів Херсонщини відносять:

- континентальний, жаркий, посушливий клімат з значною кількістю позитивних температур (3200 – 3500 °С) протягом року та тривалим вегетаційним періодом - 210 – 245 днів;

- недостатня кількість опадів – річна сума коливається в межах 350 – 470 мм./рік;

- функціонування на території області потужних меліоративних систем (Інгулецької, Каховської, Краснознам'янської та Північно-Кримського каналу).

- недостатнє забезпечення території області водними ресурсами;

- наявність на території області родючих ґрунтів та рівнинних форм рельєфу;

- знаходження на території чималої кількості трудових ресурсів та потужної наукової бази.

Територія Великоолександрівського району розташована в Причорноморській низині на правобережжі Дніпра в межах Дніпо-Інгулецького корінного плато. Частина району, що прилягає до річки Інгулець має горбистий рельєф з великою кількістю балок і річкових терас льодовикового періоду. Інша територія – стрілоподібна рівнина, характерна для всієї Причорноморської низини.

За агрометеорологічними показниками Великоолександрівський район Херсонської області належить до Північно-Західного агрокліматичного району [3].

Таблиця 1

Основні метеорологічні показники агрокліматичних районів Херсонської області [3].

Адміністративний район	Середня температура повітря, °С	Тривалість вегетаційного періоду	Тривалість безморозного періоду	Сума середньодобових температур за період з температурою більше +10 С	Річна сума опадів, мм	Кількість днів з відносною вологістю повітря 30 %
Північно-Західний	*9,0 – 9,4*	*210 - 220*	*165 - 175*	*3200 - 3300*	*440 - 470*	*40 – 50*
Східний	9,2 – 9,6	210 - 220	170 - 180	3200 - 3300	400 - 440	50 - 60
Південно-східний	9,6 – 10,0	220 - 230	170 - 180	3300 - 3400	380 - 400	50 - 60
Південний	10,0 – 10,4	225 - 235	180 - 190	3400 - 3500	370 - 390	30 - 40
Центральний	9,6 – 10,0	220 - 230	175 - 185	3300 - 3400	360 - 370	40 - 50
Приморський	10,0- 10,4	225 - 235	200 - 220	3300 - 3500	350 - 360	10 - 20

Великоолександрівський район найбільше забезпечений опадами серед регіонів Херсонської області. У районі переважають рівнинні форми рельєфу та наявна невелика частка несприятливих природних процесів (яружно-балкові системи). Основу ґрунтового покриву складають чорноземи південні мало гумусні, з різним співвідношенням гумусного шару. Наявність активних позитивних температур протягом року та тривалого вегетаційного періоду стали визначальним фактором наявності сільськогосподарських угідь на території району.

Таблиця 2

Посівна площа сільськогосподарських культур в межах Великоолександрівського району Херсонської області [4].

Рік	Вся посівна площа, га	У т.ч. зернові культури	З них пшениця	З них ячмінь	З них жито	З них кукурудза	Соняшник	Ріпак	Картопля	Овочево-баштанні культури	Кормові культури
Сільськогосподарські підприємства											
2010	69557	31094	20107	10038	20	214	19504	4700	1	21	3081
2015	50835	29543	21672	7194	36	116	15695	2868	5	4	2395
Господарства населення											
2010	35873	19217	9432	10423	92	207	12414	999	1171	784	1099
2015	40105	23292	12397	99133	31	503	12557	75	1176	841	2063

У межах району вирощують озимі зернові і зерновобобові культури, соняшник, баштанні та кормові культури. Найбільша частка посівів припадає на пшеницю та ячмінь, а найменша – на жито та картоплю.

Посівна площа Великоолексанрівського району значно менша ніж в інших регіонах Херсонської області через недостатню кількість водних ресурсів. На території району у 2000 році було споруджено 3 зрошувальні системи приватними землекористувачами. Площа зрошених земель району складає – 1205 гектарів. Протягом 2000 – 2017 року в районі були відсутні будь-які роботи, пов'язані з розробкою та будівництвом нових меліоративних систем.

Вирощування кормових культур на зрошуваних землях і особливо інтенсивне кормовиробництво Великоолександрівського району стали потужною базою для розвитку тваринництва у регіоні.

Серед галузей тваринництва провідне місце в районі належить скотарству м'ясо-молочного напрямку, свинарству та птахівництву. Невелика частка в тваринництві припадає на вівчарство та конярство. На території району діє 149 аграрних формувань: КСП - 5, приватні підприємства - 8, господарські товариства – 18, фермерські господарства – 115.

Таблиця 3

Поголів'я худоби у межах Великоолександрівського району Херсонської області [4].

Рік	Велика рогата худоба	Корови	Свині	Вівці	Кози	Коні	Птиця
2011	7261	5195	5426	112	606	113	74490
2015	7641	4917	2469	110	564	58	65443

Проаналізувавши всі вищезазначені фактори, можна дійти висновку, що провідна роль у господарстві Херсонщини належить сільському господарству. Воно спеціалізується на: молочно-м'ясному тваринництві та рослинництві зерново-олійно-овочевого напрямків. Також на території області наявне виноградарство, баштанництво та садівництво.

Великоолександрівський район володіє значним сільськогосподарським потенціалом та має всі передумови для подальших перспектив розвитку рослинництва. Сприятливі природні умови протягом року, а також значна кількість трудових ресурсів та переважання на території району сільських мереж розселення населення дають змогу ефективно вирощувати сільськогосподарську продукцію. Будівництво нових меліоративних систем на території регіону у майбутньому створить всі умови для того, щоб рослинництво стало перспективною галуззю у аграрному секторі Великоолександрівського району. Наслідком минулорічних неврожаїв та нестачею кормів стало зниження темпів розвитку тваринництва. Підвищення частки кормових культур у посівах, зокрема кукурудзи та люцерни, стане головним фактором для розвитку тваринництва району.

Література

1. Іванух Р. А. Аграрна економіка і ринок / Р. А. Іванух, С. Л. Дусановський, Є. М. Білан. – Тернопіль: Збруч, 2003. – 305 с. 2.
2. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку. Інформаційно-аналітичний збірник (випуск 6) (За ред. П.Т. Саблука та ін.). К., ІАЕУААН, 2003, с. 295.
3. Географія Херсонщини: Навчальний посібник / І.О. Пилипенко, Д.С.Мальчикова, О.М.Єрмакова. - Херсон: ПП Вишемирський, 2007. - 221 с.
4. Статистичний звіт Головного управління статистики у Великоолександрівському районі Херсонської області.